

Idrottslärares uppfattning av könsblandad och samkönad undervisning

En jämförande studie av undervisningsformer i idrott och hälsa

---

Teachers' perspective of coed classes versus single gender classes

A comparative study of teaching physical education

Eric Rabitsch

Fakultet Karlstads Universitet

Ämne/Utbildningsprogram Idrottsvetenskap

Nivå/Högskolepoäng 15

Handledarens namn Owe Stråhlman

Examinatorns namn Konstantin Kougioumtzis

Datum 2014-02-25

Sammanfattning

Gruppen man har i idrott och hälsa är en stor aspekt av hur idrottslärare måste jobba inom ämnet. Man måste som idrottslärare se till att alla individers behov bemöts. Traditionellt har man delat på flickor och pojkar i ämnet gymnastik men sedan tidigt 1980-tal har de båda könen blandats och undervisats i könsblandad undervisning. För att undersöka hur idrottslärare idag ser på könsblandad undervisning jämfört med samundervisning har idrottslärare på högstadiet samt gymnasiet intervjuats. Det resultat som framkom var att majoriteten av idrottslärarna anser att en könsblandad undervisning är att fördra framför samundervisning. Det finns dock vissa tillfällen när idrottslärarna anser att det skulle vara fördelaktigt att dela upp en klass efter elevernas könstillhörighet. Denna syn på undervisningen stämmer överens till stor del med den forskning som finns på detta ämne.

Nyckelord: Genus, Könsblandad undervisning, Samkönad undervisning

Abstract

The way of teaching physical education is a large aspect of how a PE teacher works. As a PE teacher it is important to make sure that every individual need is met. Traditionally girls and boys were separated in physical education but since the early 1980's both sexes have been taught in co-educational classes. To study how PE teachers feel about co-educational classes versus single gender classes PE teachers from middle school and high school has been interviewed. The result from these interviews shows that the majority of the PE teachers prefer co-educational classes to single gender classes. But there are certain times when PE teachers think it is appropriate to divide the students in single gender classes. This view of teaching corresponds largely with the current research within this subject matter.

Keywords: Gender, Coed classes, Single gender classes

Innehållsförteckning

Sammanfattning	
Abstract	
1 Inledning	1
1.1 Begrepp	1
2. Syfte	2
2.1 Frågeställningar	2
3. Litteraturgenomgång	3
3.1 Historiks översikt.....	3
3.2 Styrdokument.....	4
3.3 Teoretisk utgångspunkt.....	5
3.4 Tidigare forskning.....	5
4. Metod	10
4.1 Metod för datainsamling.....	10
4.2 Urval.....	11
4.3 Genomförande	12
4.4 Bearbetning av intervjumaterial.....	12
4.5 Validitet.....	12
4.6 Etiska övervägande	13
5. Resultat	15
5.1 Vad som är gemensamt och särskiljande i undervisningen.....	15
5.2 Vad idrottslärare anser om undervisningsformerna.....	19
5.3 Fördelar och nackdelar med undervisningsformerna.....	22
5.4 Undervisningens påverkan på idrottslärarna.....	25
6. Diskussion	33
6.1 Metoddiskussion.....	33
6.2 Resultatdiskussion.....	36
6.3 Vidare forskning.....	40
7. Referenslista	41
Bilaga 1	

1. Inledning

Det finns intresse av att studera hur man undervisar i skolan därför att den kan variera beroende på hur gruppdynamiken ser ut i en klass. I ämnet idrott och hälsa kan gruppens sammansättning direkt påverka hur man undervisar inom ämnet. Sättet att organisera en lektion kan lätt förstärka homogenitet (Larsson & Meckbach, 2007). Om en klass består av en grupp med samma kön kan det visa sig i de aktiviteter man utför. Traditionellt är det pojkarna som tar mest plats i ämnet idrott och hälsa. För dem är styrka samt uthållighet viktiga aspekter. Flickornas områden har varit inriktat på aktiviteter som kräver smidighet och rytm. Men på senare tid har det skett en betydande förändring av könsskillnaderna, framförallt för att flickorna är mer aktiva och engagerade i ”pojkkaktiga” sporter (Evenshaug & Hallen, 2001).

Pojkar och flickor uppträder olika i skolan och intar olika roller, vilka kan vara öppna eller dolda. Dessa roller speglar till viss del den förväntade bilden av vad som är manligt eller kvinnligt (Josefson, 2005). Detta kan visa sig i de aktiviteter som man undervisar i idrott och hälsa och hur idrottsläraren måste jobba. Har man en homogen grupp av samma kön i idrott och hälsa, även kallat samundervisning kan sådana skillnader vara väldigt påtagliga. Strukturen som råder på en skola regleras av förhållanden som en lärare tills vidare inte alltid kan bestämma över. Det kan finnas lokala förutsättningar och traditioner som påverkar vad man som lärare undervisar eleverna i. Det är samtidigt viktigt att en lärare reflekterar över sin egen undervisning och de arbetsmönster som denne har. Läraren måste kunna uppfatta den inre ordningen i skolan och de osynliga regler som gäller där. Det är också viktigt att förstå de yttre ramar som spelar in som material, läroböcker och läroplaner (Imsen, 1999).

1.1 Begrepp

I detta arbete kommer begrepp som könsblandad och samkönad undervisning att användas för att beskriva den typ av undervisningsform som man använder i undervisningen.

Undervisningsformen är i detta fall hur en grupp ser ut baserat på könet av eleverna. I forskningen används olika begrepp för att beskriva genusförhållande i idrottsundervisning. Samkönad härleds i detta fall från ordet *samma* vilket betyder något som är likadant med den/det som tidigare. Könsblandad undervisning härleds från ordet *blandad* vilket betyder saker som är av olika art (Nordstedts svenska ordbok, 2014). Ofta används uttrycken särundervisning och samundervisning för att beskriva en grupp elever. Detta kan tolkas fel

tyckas och bli förvirrande för läsaren då det kan syfta något annat. Därför definieras en grupp elever som är *blandad* av de olika könen som en könsblandad grupp. En grupp av *samma* kön definieras som en samkönad grupp.

2. Syfte

Syftet är att beskriva förekomsten av samkönad och könsblandad undervisning inom ämnet idrott och hälsa och att undersöka idrottslärares uppfattning kring detta. Även gemensamma och särskiljande moment i de två olika undervisningsformerna skall undersökas.

2.1 Frågeställningar:

- Vad är särskiljande och gemensamt i könsblandad och samkönad undervisning?
- Vad anser idrottslärare om könsblandad kontra samkönad undervisning?
- Finns det för- eller nackdelar med könsblandad samt samkönad undervisning?
- Påverkar könsblandad och samkönad undervisning hur man arbetar som idrottslärare?

3. Litteraturgenomgång

I detta kapitel kommer en genomgång av litteratur och tidigare forskning. Det kommer även att finnas ett historiskt perspektiv kring idrott i den svenska skolan och hur styrdokumenterna har förändrats med tiden. Även den teoretiska utgångspunkten i denna studie kommer att presenteras här.

3.1 Historisk översikt

Gymnastik med lek och idrott introducerades i de svenska folkskolorna år 1919 och fördes in i läroverken år 1928. Gymnastiken växte fram ur de militäriska övningar som läroverksungdomen haft som en obligatorisk del av sin utbildning. Här var viktiga delar exercis och övningar med vapen. Men i och med år 1928 tas fler delar bort som t.ex. vapenövningarna och fäktning som kroppsövningsform. Den form av idrott som utövades och hade starka strömningar i början av 1900-talet var det så kallade lingistiska systemet. Detta fick dock stark kritik av kvinnliga debattörer som hävdade att det lingistiska systemet i första hand var utformat för ynglingar och män (Blom & Lingroth, 1995).

Både gymnastiken och militärövningarna byggde på sträng disciplin, på kommando och övervakning. Lek/idrott är mer självstyrande natur. Reglerna finns inbyggda i aktiviteterna, vilket ger större utrymme för personligt ansvar och socialt samspel mellan eleverna. (Blom & Lingroth, 1995, s.274).

Fram till 1962 var separat undervisning för pojkar och flickor det som man ansåg vara det optimala, fast det inte alltid var genomförbart. Men 1962 genomförs grundskolereformen och då skall undervisningen ske i könsblandade grupper i alla ämne förutom idrott. I slutet av 1970-talet forskades det mycket om könsblandad undervisning och här framkom det att denna form av undervisningen ofta var gynnsamma i undervisningen. Men forskning visades också att om man hade könsblandade grupper i gymnastik blev undervisningen allt som oftast på pojkarnas villkor. Det var också fler män som undervisade i könsblandade grupper vilka kan vara en aspekt till varför det blev på det viset (Carli, 2004). I och med den nya läroplanen 1980 skall undervisningen inte särskiljas i gymnastik/idrott längre och det är den formen av undervisning som än idag är det norm som används i svenska skolor.

3.2 Styrdokument

I och med införandet av grundskolan 1962 stod det i föreskrifterna att pojkar och flickor från och med årskurs 5 skall ha möjlighet att ha sin undervisning åtskild i gymnastik. Här fanns även tydliga linjer för vad som skulle läras ut för pojkar respektive flickor, där pojkarna fokuserar på styrka, spänst samt stilkänsla och flickorna på estetik. Det ges dock inga förklaringar till varför det skall vara på detta viset (Larsson & Fagrell & Redelius, 2005).

När Lgr 80 lanserades bytte ämnet namn från gymnastik och blev då istället idrott. I denna läroplan finns det inget med om att pojkar och flickor skall ha separat undervisningen. Det finns dock med en liten detalj som säger att i bollspel skall pojkar och flickor redan i lågstadiet lära sig att spela i lag tillsammans. (Larsson & Fagrell & Redelius, 2005).

I Lpo 94 skrivs det att man aktivt och medvetet skall motverka stereotypiska könsroller och att män och kvinnor skall ha samma förutsättningar i undervisningen, man pratar om att skolan aktivt skall motverka traditionella könsmonster. Det finns dock skrivet i kursplanen för idrott och hälsa att man skall beakta de olikheter som pojkar och flickor har. (Larsson & Fagrell & Redelius, 2005).

Undervisningen skall ta hänsyn till elevernas skilda förutsättningar och bidra till jämställdhet genom att beakta de könsskillnader som finns mellan flickor och pojkar när det gäller t.ex. fysisk förmåga, skaderisker, kroppsuppfattning och förutsättningar i övrigt (Utbildningsdepartementet 1994, s. 30).

Den nyaste och den aktuella läroplanen är Lgr 11 som kom år 2011. Här tas det tidigt upp i de grundläggande värdena för skolans organisation att det skall vara jämställdhet mellan kvinnor och män. Det står även att ingen skall diskrimineras på grund av sitt kön och att sådana tendenser skall aktivt motverkas. Undervisningen skall vara likvärdig vart än den sker men det betyder inte att undervisningen skall vara identisk i landet, det skall tas hänsyn till elevers förutsättningar och behov. Här diskuterar man som man gjorde i lpo94 att man skall motverka traditionella könsmonster:

Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmonster. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet. (Utbildningsdepartementet 2011a, s. 8).

I kursplanen för idrott och hälsa pratar man om att undervisningen skall ha möjlighet till att kunna utveckla sin samarbetsförmåga med andra elever. Man tar även upp under delen *hälsa och livsstil* att man skall gå igenom hur individens val av idrotter och aktiviteter påverkas av olika faktorer som bland annat kön.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra. Undervisningen ska skapa förutsättningar för alla elever att under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter och bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga. (Utbildningsdepartementet, 2011a, s. 51).

Den nyaste motsvarande läroplanen för gymnasiet är Lgy 11. Även här nämns det att undervisningen i idrott och hälsa inte medvetet skall svara styrt efter vad som kan anses vara manligt eller kvinnligt. Frågor kring etik och moral skall också tas i beaktning när det gäller undervisning:

Undervisningen ska medvetandegöra och motverka stereotypa föreställningar om vad som anses vara manligt och kvinnligt samt belysa konsekvenserna av olika kroppsideal. Den ska också behandla andra frågor om etik och moral i relation till idrottsutövande. (Utbildningsdepartementet, 2011b, s. 83)

3.3 Teoretiska utgångspunkter

Som utgångspunkt i denna studie kommer ett genusperspektiv att användas. Enligt Larsson & Meckbach (2007) antyder kön ett biologiskt synsätt som menar på människosläktets fortplantning. Detta skulle möjligen förklara kvinnor och mäns beteende. Men detta som utgångspunkt för alla sociala fenomen blir problematiskt. På den samhällsarena som undervisning i idrott och hälsa är en del av finns det normer och vad det innebär att vara flicka eller pojke. En viktig del är *genusordning*, även kallat könsmaktsordning, för att förstå mönstren mellan könen. Med detta innebär den ordning mellan kvinnligt och manligt och hur det värderas olika i samhället och i olika samhällsarenor. För att komma åt denna ordning kan man inte direkt fråga vad personer tycker om kön, då de flesta ser sig som jämställda och utan fördomar. Det är lämpligare att rikta sig mot själva görandet i undervisningen och detta kan visa på hur pojkar och flickors villkor ser ut i praktiken. Josefson (2005) säger att poängen med genusbegreppet som förklaringsmodell är att det

sätter relationen mellan manligt och kvinnligt i fokus. Vill man förstå samhällets könsstrukturer kan man använda sig av det genusystem som historieforskaren Yvonne Hirdmans skapat som följer nedan:

- Att manligt och kvinnligt hålls isär. Kvinnligt och manligt definieras i relation till varannat. Ofta ses manligt och kvinnligt som varandras motsatser ungefär som svart/vit, liv/död och förnuft/känsla.
- Att det manliga under en lång period har varit normen eller regeln. Män som grupp har genom historien bestämt vilka villkor som gäller och kvinnor underordnande detta. Genom att manen är normen har män som grupp mer makt än kvinnor som grupp. Det är det som brukar kallas för den patriarkala ordningen.

I denna studie kommer det utgå från detta som förklaringsmodell. Att söka svar på hur verksamheten ser ut och vad idrottslärare anser kring könsblandad och samkönad undervisning genom ett genusperspektiv.

3.4 Tidigare forskning

I utvärderingen av grundskolan 1992 utförde skolverket en enkät där 47 stycken idrottslärare gav svar på sin syn av ämnet idrott. Här framkommer det att lärarna tycker att könsblandad undervisning känns naturligt och önskvärt. Enbart ca 30 % anser könsblandad undervisning som något negativt. Majoriteten är dock positiva till könsblandad undervisning trots att man inte har hittat de rätta arbetsformerna ännu. Man skriver också att manliga idrottslärare tycks ha det lättare att undervisa könsblandade grupper än sina kvinnliga kollegor (Skolverket, 1992).

I utvärderingen 2003 som också utförts av skolverket i idrott och hälsa beskriver man ämnet som ett ”pojkämne”. Pojkarna är mer nöjda med sig själva samt mår bättre genom att vara med på lektionerna jämfört med flickorna. Men man skriver också att det finns en del av pojkarna som inte uppskattar idrotten. Till exempel anser 11 % av pojkarna sig vara klumpiga. Den gruppen är dock inte lika stor som den grupp av flickor som inte känner att ämnet idrott är till för dem. Lärarna verkar utgå från de starkare eleverna som vill vara med på lektionerna i sin uppläggning av fysiska aktiviteter. Relativt många elever säger att de inte är med eller rör de sig väldigt lite (Skolverket, 2004).

Skolverket genomförde även en enkätundersökning 2010 där man undersökte hur idrottslärare ser på genusfrågor i skolan. Här säger sig majoriteten av idrottslärarna att de

intrigerar jämställdhetsfrågor i undervisning. Det idrottslärarna anser att de utför för att tillgodose jämställdhet i undervisningen handlar oftast om att alla elever skall kunna delta i alla aktiviteter. Utöver en enkätstudie bland idrottslärare utförde man också en observationsstudie. I denna studie visade det sig att idrottslärarna varken är initiativtagare eller stöttande när det gällde att utmana dominant könsroller. Framförallt observerades att idrottslärarna mötte individer i sin undervisning och inte gruppen eller grupper, förutom under instruktioner till eleverna. Detta menar skolverket att det kan omedvetet stötta en maskulin dominerad könsordning. Flickor och pojkar uppträder under aktiviteter i grupper där flickor underordnar sig pojkar och därmed förstärker de underliggande könsrollerna. (Skolverket, 2010)

I ett amerikanskt experiment utfört 2007 testade man hur en aktivitet påverkas av att dela in klasser in antingen könsblandade lag eller lag av samma kön. Sammanlagt var det 67 elever som deltog i studien och de utförde 3 stycken olika aktiviteter som var flagfotboll, ultimate frisbee och fotboll. En klass var uppdelade i ett pojklag och ett flicklag. Den andra gruppen hade mixade lag av de olika könen. Det man kunde se var att när pojkarna spelade tillsammans användes mindre mottagningar än när det spelades i en könsblandad grupp. Man såg också att flickorna använde/fick mer mottagningar när de spelade tillsammans jämfört med den könsblandade gruppen. Man såg även att lärarinteraktionen skiljde sig mellan de olika grupperna. Flickorna fick mer verbal interaktion när de spelade i könsuppdelad undervisningen än vad de fick i den mixade gruppen. För pojkarna var interaktionen med läraren olika beroende på vilken aktivitet de utförde. Det man kunde se var att oberoende av vilken aktivitet som utfördes var interaktionen med läraren större när eleverna var i könsuppdelade grupper. När man hade mixade grupper var alltså interaktionen mindre och den skedde till de båda könen lika mycket (Hannon & Ratliffe, 2007).

Larsson, Fagrell & och Redelius (2005) har undersökt lärarnas syn på flickor och pojkar i idrott och hälsa. De studerade lokala styrdokument för att se detta. Det de snabbt kunde se var att genus inte är en prioriterad fråga för idrottslärarna. Endast ett fåtal gånger nämns relationer mellan könen. När de undersöker varför man delar upp undervisningen i könshomogena grupper legitimeras detta på grund av den fysiska könsskillnaderna som finns. Det diskuteras inte hur undervisningen skall kunna göras likvärdig för pojkar och flickor trots de existerande könsskillnaderna. Pojkar och flickors idrottsvanor problematiseras inte och ställs inte som relation till ämnet. De har också undersökt intervjuer

med lärare där det framkommer att de som genomför könsblandad undervisning är missnöjda med detta, eller vill använda sig av könsblandad undervisning i enbart vissa delar i idrotten. De som utövar samkönad undervisning är i större utsträckning nöjda med denna typ av undervisning. Detta kan ses som om att lärarna har svårt för att motverka de traditionella könsmönstren som skall motverkas enligt Lpo94 samt Lgr11.

Larsson & Fagrell & Redelius (2005) utförde även en observationsstudie för att bland annat se hur lärarna gör för att ta sig runt problematiken kring könsblandad undervisning. Det de kunde se var att de handlingsstrategier som lärarna utvecklar visserligen får lektionerna att fungera men att lektionernas innehåll inte ifrågasatts eller problematiseras. Observationerna visade även att eleverna utvecklar motstrategier till lärarnas handlingsstrategier. Pojkarnas taktik består då av att tänja på de satta gränserna eller att överskrida de reglerna som läraren satt, detta görs då på ett sätt som gör att det inte blir för extremt att läraren godkänner detta beteende. Den taktik som flickorna utvecklat är lite mer komplicerad och som de kallar ”den aktiva passiviteten”. Detta går ut att man inte anstränger sig fysiskt men att man samtidigt ser ut att vara med ändå och är en bra elev. Exemplet man tar upp är en flicka som observerats under en styrketräningslektion. Flickan i fråga går mest runt bland de träningsmaskiner man utnyttjar och testat i princip en övning en gång. Hon pratar även med sina kamrater hur man skall göra övningarna så att hon kan skapa sig en uppfattning av vad och hur man skall göra. Hon ser även till att när läraren är nära att hon utför en övning vilket resulterar i att läraren berömmar henne. Idrottsläraren i fråga ser inte något av detta förutom den aktivitet hon utför har idrottsläraren ingen aning om vad som händer.

I en enkätundersökning som gjordes av Hill, Harmon & Knowles (2012) deltog 265 lärare som undervisar i *secondary school*, den skolform man finner i blandat annat i Amerika som i detta fall sträcker sig mellan åldrarna 7-12. I enkätstudien ställdes frågor om lärarna rekommenderade att man skall separera pojkar och flickor i 36 olika aktiviteter. Man frågade även om lärarna kunde ge argument för att använda sig av könsblandad undervisningen samt argument för att dela upp flickor och pojkar. Det man fick som resultat var att en stora majoritet av lärarna ansåg att man skall erbjuda könsblandad undervisning i alla aktiviteter (undantag i amerikanskt fotboll och basket). Det tror, bedömer forskarna, beror på att de andra aktiviteterna inte har lika mycket fysisk direktkontakt mellan eleverna. Traditionellt rör man sig i många aktiviteter själv som i löpning eller bowling och i flera aktiviteter interagerar de båda könen med varandra naturligt. Man såg också att övningar där man socialt interagerar med varandra fungerar bra om man har en könsblandad grupp eller en

homogen grupp. Det visades sig också att de aktiviteter som var populärast bland lärarna att använda sig av i en könsblandad grupp var aktiviteter där tävling inte är en stor aspekt. Det viktiga var däremot att vidareutvecklas som i till exempel dans.

Lärarna indikerade också att pojkar och flickor skulle få mer fördelar båda socialt och att utveckla sig om de undervisades i könshomogena grupper. Detta har tidigare diskuterats att framförallt flickor föredrar att undervisas i könsblandade grupper men att de skulle utveckla större kompetens och en bättre självbild om de undervisades åtskilt från pojkar. I denna enkät framkommer dock att de tillfrågade inte skiljde mellan flickor och pojkar när det gällde social utveckling eller fysisk utveckling. Man ansåg att de båda könen har fördelar i könshomogena grupper. Resultaten kan beskrivas som lärarna inte delar upp pojkar och flickor i de flesta aktiviteter men att detta inte beror på att de tror att det är bäst för eleverna. Man tror att det styrs av hur skolsystemet är uppbyggt genom att man delar in klasserna blandat med pojkar och flickor.

4. Metod

Metoddelen kommer det att beskrivas vilken typ av datainsamlingsmetod som använts och varför. Detta för att undersöka idrottslärares syn könsblandad samt samkönad undervisning. Här finns även en beskrivning av hur urvalet av personer som deltar i studien utförts samt vilka förberedelser som gjorts.

4.1 Metod för datainsamling

Det finns två olika typer av metoder som man kan använda sig av när man skall samla in data, dessa är kvalitativa och kvantitativa. En kvantitativ metod lämpar sig när man skall se på skillnader och relationer mellan variabler och inte mellan människor (Trost, 1993). När man samlar in data enligt den kvalitativa metoden är inte variabler man är ute efter. Man söker då relationer mellan olika personer och här kan ålder och kön vara viktiga aspekter, dessa kallas då inte variabler utan en kategori. Trost (1993, s.7) skriver att ”kvalitativa intervjuer utmärks bland annat av att man ställer enkla och raka frågor och på dessa enkla frågor får man komplexa svar, innehållsrika svar”. Som metod för datainsamling valdes kvalitativa intervjuer med låg grad av standardisering samt att de var ostrukturerade. Detta för att denna metod riktar sig till att gå in på djupet av lärarnas uppfattningar kring könsblandad och samkönad undervisning.

När man gör intervjuer finns det olika sätt so man kan bygga upp intervjun på. Det man brukar att tala om är i vilken grad intervjun är standardiserad och vilken typ av strukturering den har. Med standardisering menar man hur själva intervjun sker. Är standardisering av en hög grad är situationen som de intervjuade utsätts för mer eller mindre identisk och intervjuaren ställer även frågorna exakt ordagrant och i samma tonläge. Är graden låg är det motsatt, man använder som intervjuare samma språkbruk som den intervjuade använder och i den ordningsföljd som passar situationen och den intervjuade bäst, man ställer även följdfrågor. Med strukturering menar man hur frågorna är uppbyggda under intervjun. Är frågorna satta redan innan intervjun och det endast finns fasta alternativ som de intervjuade måste välja mellan är intervjun strukturerad. Med att intervjun är ostrukturerad menar man att svarsalternativen är öppna och den tillfrågade har möjligheten att styra vilken struktur svaret får (Trost, 1993). Utifrån dessa utgångspunkter valdes denna typ av intervju därför att det i detta fall ansågs som lämpligast för att få ut det önskade resultatet.

Denna studie kommer att arbetas utifrån hermeneutikens synsätt. Hermeneutiken menar att man inte enbart förnuftet räcker för att förstå en människa. Man måste förstå och inte bara begripa rent intellektuellt. Dessa tolkningar som går ut på att människor vill förstå andra människor används ofta av naturliga skäl i humanvetenskap, denna studie är utformad kring detta faktum. Genom att förstå andra människor kan vi sätta oss in hur de känner och tänker. Vi kan se oss själva i en situation och genom detta förstå andra människors känslor och upplevelser. Genom att studera detta och förstå kan ny kunskap skapas. (Thurén, 2007)

4.2 Urval

När man skall välja ut vilka man skall intervjua står man inför ett så kallat *strategiskt urval* (Trost, 1993). Med detta menas att man utgår från ett visst antal variabler som har en teoretisk betydelse för undersökningen. Dessa brukar vara kön och ålder men man kan även ha andra variabler. Trost (1993, s. 107) föreslår att man skall ställa upp en tabell baserat på variablerna kön och ålder på de intervjuade som man kan ha som grund inför intervjuerna. Detta för att få en bra spridning bland de intervjuade för att få fram variationer i den grupp som är intresserad av. Trost (1993, s.110) säger även att det är viktigt att komma ihåg att ett fåtal väl genomförda intervjuer är mycket mera värda än ett flertal mindre väl genomförda intervjuer. De som intervjuats i denna studie är idrottslärare från grundskolan samt gymnasieskolan. Detta var ett medvetet val då det kan ge en nyanserad bild av hur lärarna uppfattar samkönad och könsuppdelad undervisning. I grundskolan är könsblandad undervisning den vanligaste formen av undervisning, men på 1 av 5 skolor i Sverige är undervisningen delvis eller helt könsuppdelad. I Gymnasieskolan är det i princip bara könsblandad undervisning som gäller, enbart i 5 % av skolorna finns någon form av samkönad undervisning (Riksidrottsförbundet, 2007).

I denna undersökning har det i så stor utsträckning som möjligt försökts att skapa jämnvikt mellan könen på de intervjuade idrottslärarna. Könet på idrottslärarna kan påverka hur individerna ser på olika frågeställningar. Detta gör att det är en av de viktigaste aspekterna i urvalet. Även åldern på de intervjuade idrottslärarna är en viktig aspekt då detta också kan påverka hur lärarna ser på könsblandad och samkönad undervisning. Den svenska skolan genomgått många förändringar genom tiden och då är det fördelaktigt att ha flera olika personer som var med under denna förändring. Totalt kontaktades 6 stycken idrottslärare som arbetar inom grundskolan eller gymnasiet. De idrottslärare som kontaktades ställde även upp på en intervju. Valet att kontakta idrottslärare på två olika typer av skola är för att

kunna visa på en stor variation i studien. Trost (1993, s. 105) skriver att ”I de flesta fall vill man vid kvalitativa studier få en så stor variation som möjligt och inte ett antal likartade”. Alla idrottslärare kom från samma plats, en medelstor stad i Mellansverige. Detta för att det redan innan studien tog fram fanns en god kontakt med två skolor på denna ort, en högstadieskola och en gymnasieskola. Det gör att urvalet är ett så kallat *bekvämlighetsurval* vilket betyder att urvalet baseras på kontakter man sedan innan råkar ha (Trost, 1993).

4.3 Genomförande

Innan intervjuerna genomfördes konstruerades en intervjuguide. I denna intervjuguide finns teman eller öppna frågor som intervjuerna genomfördes utifrån (Patel & Davidson, 2003). Detta för att få svar på de frågeställningar som denna studie har. Intervjuguiden finns att beskåda i bilaga 1. Varje intervju varade i cirka 20 minuter. Intervjuerna genomfördes på lärarnas arbetsplats under december månad 2013. Lärarna blev först informerade att intervjuerna är helt anonyma och i denna studie skall det inte gå att utläsa vem personerna är och inte heller vart de jobbar. De intervjuade tillfrågades även om tillåtelse samtalen blev inspelad genom en ljudupptagning. Innan intervjuerna startade fick lärarna veta vad studien går ut på för att kunna väcka tankar hos de intervjuade.

4.4 Bearbetning av intervjumaterial

Då man skall tillämpa en kvalitativ metod är det inte alltid enkelt. Det finns fler olika varianter beskrivet i den forskningsmetodiska litteraturen. Detta kan bero på att det finns fler olika vetenskapliga synsätt på hur en kvalitativ metod skall se ut. Det är inte helt ovanligt att en kvalitativ forskare har egna tolkningar och varianter på hur metoden skall se ut. Patel & Davidson (2003, s. 118) skriver att ”Man kan hävda att varje kvalitativt forskningsproblem kräver sin unika variant av metod...”. Efter intervjuerna var genomförda valdes som metod transkribering av den inspelade ljudupptagningarna. Utifrån detta material gjordes analyser för hitta samband mellan intervjuerna och de svar som tillkommit. Trost (1993, s. 113) menar att det är att rekommendera att vänta med sin analys tills dess att allt material är insamlat och intervjuarbetet är gjort. Men också att man inte behöver hålla sig till detta förhållningssätt utan att man skall se slutsatser och få idéer när tillfället dyker upp.

4.5 Validitet

När man genomför en kvalitativ studie är kvalitén en viktig aspekt. (Patel & Davidson, 2003) menar att ambitionen är att upptäcka företeelser, tolka och förstå livsvärlden samt att

beskriva uppfattningar eller en kultur. Man brukar diskutera reliabilitet och validitet. I en kvantitativ studie är reliabiliteten den del som visar om resultaten i studien är upprepbara. Är den det har studien i hög reliabilitet, är den inte upprepbar har studien en låg reliabilitet. I en kvalitativ studie som denna har reliabilitet inte samma betydelse. Om man genomför en intervju flera gånger med samma person kan svaren variera från intervju till intervju. Men i en kvalitativ studie behöver detta inte betyda att den har en låg reliabilitet. Intervjupersoner kan ändra åsikt och ha tagit till sig ny kunskap som påverkar personens uppfattning. Detta faktum gör att reliabiliteten i en kvalitativ studie bör ses mot bakgrunden som råder under det unika intervjutillfället. Mot denna bakgrund kan man anta att reliabilitetsbegreppet närmar sig validitetsbegreppet i kvalitativa studier. Med *validitet* eller giltighet i en kvalitativ studie menar man att det instrument eller fråga man ställer mäter vad den är avsedd att mäta (Trost, 1993). Om frågorna som ställs till de intervjuade inte svarar på de frågeställningar som man är intresserad av skulle alltså validiteten i studien vara låg. (Patel & Davidson, 2003) säger också att varje kvalitativ undersökning är en unik forskningsprocess vilket gör det svårt att ställa upp några specifika regler eller bestämmelser för att säkerställa validiteten.

Det visade det sig att vissa frågor ledde in på andra områden som inte var intressanta för denna studie som därmed blev värdelöst material. Detta skulle peka på att validiteten för denna studie är låg. Det som motsäger att validiteten skulle vara låg är att det inte var någon specifik fråga som ledde in *alla* de intervjuade på ett fel spår. Det var heller inte samma område som vissa av de intervjuade svävade in på. Det kan förklaras av den enkla anledning att olika personer lever i olika verkligheter och därmed är intresserad av olika frågor. Detta är inte något negativt för studien då man vill ha en stor variation bland de intervjuade som inte har samma åsikter (Trost, 1993). Det som också styrker validiteten är att trots vissa utsvävningar från det tänkta ämnet blev ändå alla frågeställningar besvarade av alla de intervjuade personerna.

4.6 Etiska övervägande

När man gör undersökningar med människor är det viktigt att de skall vara och känna sig trygga med situationen. Det är viktigt att de är anonyma och att det inte går att utläsa vart de jobbar. Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet skriver angående forskningsetik att ”Deltagarna skall vara säkra på att deras anonymitet skyddas. Av den färdiga rapporten skall det inte vara möjligt att identifiera vare sig förskola/skola, lärare eller elever/barn”

(Johansson & Svedner, 2004). Man skall också se till att de intervjuade blir informerade om vad undersökning som de ingår i handlar om, sedan skall de även ge sitt samtycke. Man skall inte heller avslöja för många personliga egenskaper hos de intervjuade då detta kan härleda läsaren till den person som blivit intervjuad (Trost, 1993). I denna undersökning kommer ålder och kön hos de intervjuade att avslöjas. Deras arbetsplats refereras enbart om det är högstadiet eller gymnasiet som de intervjuade arbetar på. Man kan argumentera att om man avslöjar åldern och könet på de intervjuade idrottslärarna kan detta bryta anonymiteten. I denna studie är dock åldern och könet en viktig aspekt då detta direkt kan påverka de intervjuades uppfattning därför att även idrottslärarna utsätts för de olika könsroller som finns i samhället. Åldern är en viktig aspekt då skolan genom tiden förändrats och det kan påverka hur man som idrottslärare uppfattar olika aspekter av undervisningen. Även att arbetsplatsen avslöjas kan möjligtvis påverka anonymiteten men det faktum att inga geografiska detaljer avslöjas bör göra att detta inte stör anonymiteten.

5. Resultat

I detta kapitel kommer resultaten att presenteras. Kapitlet kommer vara uppdelat i fyra teman som utgår från de frågeställningar som formulerats för denna studie. Detta kommer uppvisas med hjälp av citat hämtat från de genomförda intervjuerna. Citaten kommer vara redigerade så att språket är rensat från talspråk. De intervjuades namn i denna studie är fingerade, det är alltså inte deras riktiga namn. Anledning är att de intervjuades anonymitet inte bryts genom att sättet man talar på kan utläsas i text. Man skall ta personernas integritet på största allvar men självfallet skall man inte förvränga eller ändra en persons kommentarer (Trost, 1993). Då lärarna är anonyma i denna studie följer ett schema nedan med deras riktiga ålder, kön och fingerat namn som de kommer att refereras till i text:

Tabell 1: *Schema av de intervjuade lärarna.*

Kön	Ålder	Fingerat namn	Arbetsplats
Kvinna	45	Lisa	Högstadiet
Kvinna	35	Sofie	Högstadiet
Kvinna	59	Berit	Gymnasiet
Man	28	Daniel	Högstadiet
Man	52	Kent	Gymnasiet
Man	30	Andreas	Gymnasiet

5.1 Vad som är gemensamt och särskiljande i samkönad och könsblandad undervisning

Det första som diskuterades med de intervjuade var vad de ansåg kunde vara gemensamt eller särskiljande i samkönad och könsblandad undervisning. Alla förutom en av de intervjuade har haft blandade grupper som standard, sedan har flera av lärarna ändå stött på sådana grupper som är könshomogena. I grundskolan är det framförallt i elevens val där man haft grupper som varit mer eller mindre pojkdominerade. I gymnasieskolan är det lite annorlunda, här kan grupperna man möta bero på vad för val av gymnasieprogram eleverna har gjort. En manlig lärare på gymnasiet säger såhär om undervisningen:

Kent: Idag är det blandat och det är inte så att det blir rena kill- och tjejklasser och att det är enbart det till 100 %. Och det brukar vara de här killbetonade programmen där brukar vara en och annan tjej med. Och det är en liten svårighet just när man stöter på någon enstaka tjej i en större killgrupp eller tvärtom. Det är inte speciellt lyckat utan en bra mix är det bästa tycker jag.

När det diskuteras kring vad lärarna anser om samkönad undervisning i skolan har de som jobbar i grundskolan svårt att se likheter mellan samkönad och könsblandad undervisning. I intervjuerna diskuterar lärarna mer vad för olikheter som finns eller som de kan tänka sig finnas om man undervisar en samkönad grupp. En av de kvinnliga lärarna tycker sig dock se olikheter när hon har undervisar en könsblandade grupp:

Lisa: Killarna är mer framåt. De som är idrottstjejer syns det på och de andra tjejerna är lite mer försiktiga.

Det som kommer fram av diskussionen som kommer att vara en röd tråd genom intervjuerna är könens olika roller i klassrummet. Framförallt hamnar flickorna i fokus när man pratar med de kvinnliga lärarna. De reflekterar över om det skulle vara bra för vissa individer att vara i en uppdelad grupp. Framförallt är det de lite svagare flickorna som kanske kan må bättre av att ha samkönad undervisning menar de kvinnliga lärarna. Så här säger den andra kvinnliga läraren som arbetar på högstadiet:

Intervjuare: Tror du att det finns pojkar och flickor som skulle må bra av att vara med varandra eller att de var uppdelade?

Sofie: Jag tror inte killar är lika känsliga för att det är tjejer med i gruppen som tjejer kan vara att det är killar med.

Men de ser en problematik med om flickorna framförallt är uppdelade för sig. De beskriver att det finns en del individer som de tror skulle föredra att vara med pojkarna istället för att ha samkönad undervisning. De tror att det inte skulle vara bra för alla att vara i en könsuppdelad grupp men att några säkerligen skulle ha en fördel med ett sådant lektionsupplägg. Så här säger den ena kvinnliga läraren angående detta:

Lisa: Man har de som är svaga sen är de som är jätteduktiga som vill vara med grabbarna. Sen är det ju många som är försiktiga. Det känns ju att de skulle ha det uppdelat.

Den manliga läraren på högstadiet ser lite annorlunda på situationerna i klassrummet. Han har inte fokus lika mycket på flickorna utan även hur pojkarna är i klassrummet. Det som han kan tyckas se är att de olika könen har olika intressen när det gäller idrott och att det är en särskiljande faktor i undervisningen:

Daniel: Jag tror att i grund så skiljer det sig alltid åt. Tjejerna har andra aktiviteter som de tycker är roliga. Andra aktiviteter som de tycker är svåra och andra aktiviteter som de har olika problem med. Killarna har vice versa alltså andra saker de tycker är jobbiga och saker de inte gillar.

Det han också diskuterar är att de båda könen har olika kvalitéer i ämnet idrott och hälsa. Det han säger är att pojkarna allt som oftast har en fysisk fördel över flickorna och kan i och med detta utföra större prestationer. Det han ser är att flickorna har en helt annan fördel, han tycker sig se att flickorna är mer reflektoriska än vad pojkarna är i undervisningen:

Daniel: Tjejerna kan jag ofta tycka är lite mer reflektoriska alltså reflekterar mer, kan se lite djupare på andra saker.

När man pratar med gymnasielärarna är svaren lite annorlunda på grund av hur grupperna är uppbyggda. Yrkesämnena som bygg eller fordon är ofta pojkdominerade och lärlingsämnen som frisör och hotell/restaurang är flickdominerade. Det finns en tredje grupp som är de studieförberedande ämnena där vi finner naturvetenskap och samhällskunskap där grupperna allt som oftast är i jämnvikt mellan pojkar och flickor. Här kan lärarna stöta på grupper som i princip är helt könshomogena. Detta gör att undervisningen skiljer sig från grundskolan utan att lärarna kan påverka det. Detta faktum gör att undervisningen antingen kan bli problematisk eller att man måste anpassa den mer på gymnasiet. En av de manliga lärarna säger att lärarna på skolan har en gemensam planering där de ska ha vissa saker med i undervisningen. Men på grund av den stora variationen måste han som lärare anpassa sig till vilken grupp han skall ha:

Kent: Har man en ren tjejgrupp det är klart att det är mer populärt till exempel att man kör lite mer inriktning med rörelse till musik jämfört med om man kör det i en killgrupp.

Den enda läraren som har haft samkönad undervisning som standardiserad arbetsform är den kvinnliga läraren som arbetar på gymnasiet. Denna typ av undervisningsform hade hon i början av sin karriär som lärare i cirka 10 års tid. Den största särskiljande saken hon ser är

att när man gick från samkönad undervisning till könsblandad undervisning ökade antalet elever som inte ville vara med på lektionerna. Det var inget explosionsartat fenomen utan det skedde succesivt. Detta problem fanns i princip inte när hon hade samkönad undervisning. Hon menar att det inte bara beror på att man bytte undervisningsform som gjorde att elever inte längre ville vara med på lektionerna. Hon tror att saker i samhället kan ha påverkat eleverna:

Berit: Det är så mycket annat i samhället som spelat in som utseendefixering och det har ju ökat hela tiden. Så det var väl inte bara för det är blandade klasser som gör att vi har ganska många som inte vill vara med på idrotten av olika anledningar.

Det hon också pekar på är de hormonella skillnader som finns mellan pojkar och flickor samt att detta kan påverka hur de är i idrottshallen. Men lärarna har på skolan en gemensam planering som säger vad för aktiviteter de skall göra och dessa är övergripande för alla. Men det hon säger är att man som lärare kanske anpassar de övergripande aktiviteterna beroende på vilket kön som är majoriteten i gruppen:

Berit: Sen så det blir det lite annorlunda när man har en grupp med övervägande flickor då man kanske gör lite mer uppvärmning till musik. Det har nog blivit så. Sen är det mer bollspel när man har grupper med mer övervägande pojkar.

Den andra manliga läraren på gymnasiet undervisar både könsblandade grupper och grupper som i princip är könshomogena som han har samkönad undervisning med. Han säger sig ha en syn där han utgår från individerna och att könet inte är den faktor som är det viktiga undervisningen. Han trycker på att inom skolan har man styrdokument som säger till honom vad han skall göra. Dessa tar ingen hänsyn till om det är pojkar eller flickor han undervisar:

Intervjuare: Då tar du inte hänsyn till könet. Det är inte det som är det viktiga eller styrande?

Andreas: Nej utan det som styr är det vi ska göra och det är styrdokumentet som styr vad jag ska göra och vad vi måste genomföra.

Det han dock kan se som är skillnad mot om han undervisar en ren pojkgrupp jämfört med en könsblandad grupp är stämningen och attityden hos eleverna. Han säger att pojkar har en machokultur som inte alla klarar av. Detta gör i slutändan att undervisningen blir lidande

och han tycker det är svårt att ha sådana grupper. Detta problem uppstår inte när han undervisar en könsblandad grupp:

Andreas: Rena killgrupper blir väldigt speciella... det blir en jargong som vissa kan bli lidande av. De inom situations tecken svaga killarna blir lidande för att det blir en sådan machokultur. Så rena killgrupper blir svåra att hantera som lärare tycker jag jämfört med en blandad grupp.

Han tycker inte att denna typ av attityd finns i grupperna där det är mest flickor eller enbart flickor. Vissa grupper han har är pojkdominerade med enbart ett fåtal flickor. Men då är det inte flickorna som klagar på den machokultur som uppstår utan det är andra pojkar.

5.2 Vad idrottslärare anser om sam- och könsblandad undervisning

När det diskuterades vad lärarna anser om de olika undervisningsformerna var svaren från lärarna ganska annorlunda. Det man kunde se var att i 5 fall av 6 skulle lärarna ha kvar den arbetsform de har nu. Det alla förutom en kan tänka sig är att arbetsformen samkönad undervisning skulle kunna vara bra i vissa specifika tillfällen i undervisningen. Men detta ser lärarna inte vara en bra lösning för alla. De diskuterar att det skulle kunna vara bra i vissa klasser men inte alla, det beror helt enkelt på gruppen. Sånär säger den ena kvinnliga läraren angående detta:

Lisa: I vissa klasser skulle det vara bra att man körde tjejer mot tjejer och i vissa klasser skulle det vara mindre bra. Men jag föredrar som det är som jag har nu, man har blandade klasser.

Den andra kvinnliga läraren på högstadiet tycker också att det kan vara bra i vissa klasser att dela upp dem, men det beror alltså på hur gruppen fungerar. Hon säger att det viktiga är individerna i en klass och inte könet i första hand. I samhället måste man interagera med båda könen påpekar hon. En mer en individanpassad undervisningsform är att föredra istället. Detta säger hon om att dela upp en klass:

Sofie: Ja det tror jag i vissa klasser tror jag att det skulle vara jättebra. Man skulle få fler och vara med som är aktiva på lektionen. I de klasser som det funkar bra och stämningen och sammanhållningen är god, där spelar det inte så stor roll.

Det hon kan tänka sig då hon aldrig arbetat med grupper som varit könsuppdelade är att framförallt flickorna skulle må bra av att bli uppdelade och ha samkönad undervisning. I ett

exempel som diskuteras där eleverna spelar fotboll tror hon att flickorna skulle få en mer framträdande roll om de spelade med varandra. Pojkarna är mer tävlingsinriktade och det leder till att flickorna blir lidande i undervisningen. Hon poängterar att detta beror såklart på hur gruppen fungerar tillsammans och detta gäller inte alla grupper. Så här ser hon att det skulle se ut på en lektion där man spelar fotboll om hon delade upp en grupp som inte fungerar bra tillsammans:

Sofie: Jag tror att det blir mer passningar och att man spelar med varandra. Tjejer är inte lika inställda på att man ska vinna. Det är ju också vad det är för grupp man har men över lag tror jag det är att man tänker på varandra i en flickgrupp om jämför med en pojkgrupp.

Den tredje kvinnliga läraren i denna studie som arbetar på gymnasiet har en helt annan syn än någon annan av det intervjuade. Hon är den enda som arbetat med samkönad undervisning som standardiserad undervisningsform. Hon tycker inte att det vart bättre när hon var tvungen att gå från samkönad undervisning som hon hade innan. I hennes fall hade hon enbart flickgrupper från början. Detta har hon att säga om när hon var tvungen att gå från samkönad till könsblandade undervisning:

Intervjuare: Ja det jag tänker då om har gått från att ha uppdelade klasser, kommer du ihåg när man gick över till blandade grupper?

Berit: Ja, jag tyckte inte om det först. Det var så att det fanns inget att välja på. Om jag nu hade önskat att jag skulle få ha kvar bara flickor på idrotten så kunde man inte tillgodose mina önskemål för det ett regeringsbeslut att det skulle vara blandade klasser. Så att det var ju bara att acceptera det. Jag tyckte de första åren att det inte var något bra.

Hon tycker att när man bytte undervisningsform från samkönad undervisning blev det en stor förändring för henne. Men med tiden vände hon sig också. Men hon tycker fortfarande efter 20-talet år efter att haft blandade klasser att när hon hade enbart flickor var undervisningen bättre. Det som hon ser som en optimal lösning är dels att öka idrottsundervisningen på gymnasiet med en timme mer i veckan samt att man hade delade grupper ett av två tillfällen i veckan:

Berit: Dels tycker jag att skolverket har skurit ner på idrotten något otroligt om man jämför med 25 år sen. Så skulle jag önska man att kanske hade en timme där man hade blandade grupper och en timme där man hade delade grupper.

Männen i studien tycker alla att könsblandade undervisning är en bra undervisningsform som man föredrar. De två yngre lärarna har i princip samma åsikt när det kommer till pojkdominerade eller pojkgrupper. Dessa grupper anser de båda att de kan väldigt intensiva och svåra att hantera. Detta gör att de föredrar att undervisa i blandade grupper. Det de båda säger handlar om varför man föredrar att ha blandade grupper. Detta handlar om samhället i stort och hur samhället ser ut, vilket även den ena kvinnliga läraren på högstadiet påpekade. De menar att ute i samhället måste man interagera med både det manliga och kvinnliga könet. Den yngsta manliga läraren som arbetar på högstadiet säger detta:

Daniel: Framförallt att man lär sig att respektera varandra alltså och att vi är pojkar och flickor i samhället. Jag ser det inte något som har med ämnet att göra utan de demokratiska värderingarna som vi ska lära ut. Sådana vinster sen finns det också. Sen kan en ren pojkgrupp vara väldigt intensiv också.

Vidare säger han också att respekt för alla bland eleverna är en viktig aspekt för att undervisningen ska bli bra för alla. Detta måste man lära eleverna:

Daniel: Vi behöver träna dem, det är inte bara idrottsämnet vi jobbar med utan vi har andra värderingar o med demokrati och likabehandling som också är viktigt. Att lära ut att hantera olikheter, styrkor, svagheter. Att respektera varandra för vad man kan och inte kan.

Den yngre manliga läraren som arbetar på gymnasiet tycker också att rena pojkgrupper eller som har övervägande pojkar i gruppen kan bli problematiska att undervisa. Han tycker att det blir mycket stök och bök som gör att vissa elever vantrivs. Men han säger att ofta när man diskuterar pojkar och flickor blir det väldigt stereotyp. Det finns individer av båda könen som inte passar in i den traditionella synen av vad som är manligt och vad som är kvinnligt. Detta säger han angående blandade grupper:

Andreas: Det blir väldigt stereotypt här när man pratar om pojkar och flickor det ska inte behöva vara på det viset för att det finns individer av samma kön som är olika. Ofta väger könen upp varandra att det inte blir så stereotyp eller macho. Så är det in en blandad grupp. På något sätt blir stämningen i gruppen bättre.

Sedan har han i princip samma åsikt som den andra yngre manliga idrottsläraren när man motiverar varför han tycker att en blandad grupp är mer fördelaktigt att ha i undervisningen:

Andreas: Jag tycker det är bra att blanda. Det är så samhället ser ut man måste ju kunna interagera med alla oavsett kön etnisk härkomst eller religion/trosuppfattning och så vidare.

Den tredje manliga läraren som jobbar på gymnasiet ser inte på samma sätt som de andra manliga lärarna. Han säger att lärarna på skolan har en gemensam planering som de utgår från, men att beroende på vilken grupp man har kan man anpassa undervisningen till gruppen. Som exempel kan man ha mer uppvärmning till musik i en grupp som är mer dominerade av flickor än pojkar:

Kent: Har man en ren tjejgrupp det är klart att det är mer populärt till exempel att man kör mer inriktat med rörelse till musik jämfört med i en killgrupp, där kanske man kan betona lite den typen av aktivitet. Man kör lite mer ska vi säga fysisk träning till musik än vad killarna kör.

Det han kan tycka är lite problematiskt med att ha en blandad grupp är att den nivå som eleverna har kan variera kraftigt. Men då måste man som lärare arbeta runt det problemet och han tycker att eleverna kan lära sig av varandra om det är en nivåskillnad. Man kan också göra många övningar där man exempelvis är två tillsammans istället för att helt enkelt spela mot varandra och på det viset se till att alla elever är aktiva:

Kent: Det som kan vara svårigheter ibland det är ju när skillnaden blir för stora rent färdighetsmässigt t.ex. i bollspel. Om vi har fotbollsspelare som är pojkar och ska blandas ihop med flickor som aldrig spelar fotboll så vet jag att det inte är speciellt kul för varken flickorna eller pojkarna och det är inte något speciellt lyckat. Då kan man ju vända på det och säga vad finns det för möjligheter? Jo då kan pojkarna lära flickorna och man kan köra övningar och då tycker jag det är bra att fokusera mycket på boll per elev i tid räknat, alltså en boll på två personer. Då kan man ju hitta väldigt många roliga övningar även för de som är duktiga.

5.3 Fördelar och nackdelar med sam- och könsblandad undervisning

Lärarna såg lite olika på vilka fördelar arbetsformerna har. När det gäller fördelar i blandade grupper är det framförallt att man som lärare kan para ihop eleverna och att de lära sig av

varandra. Flera av lärarna uttryckte också att i samhället måste man interagera med det andra könet vilket gör det är bra för eleverna att lära sig att interagera med varandra. En annan aspekt är att eleverna kan skapa en större gemenskap inom gruppen, förutsatt att idrotten fungerar bra i gruppen. Detta kan i sin tur påverka hur klassen fungerar i andra ämnen i skolan. En annan aspekt sett från lärarnas sida är att flera av dem säger att det är lättare som lärare om man har en blandad grupp. En av dessa saker kan till exempel vara dans som blir lättare att genomföra om man har en grupp med pojkar och flickor. Den ena kvinnliga läraren på högstadiet säger att hon tycker det kan vara bra i olika sporter att de har könsblandad undervisning så att de kan lära sig av varandra:

Lisa: I volleyboll tycker jag det är att man är blandat i början i alla fall. För det är en svår sport att hålla på med. Innan man kommer igång ordentligt.

Det flera av lärarna också säger är att de ser på eleverna som individer och vilket kön personerna tillhör. Detta kan man möjligtvis förlora om man skulle dela flickor och pojkar åt. Det kan finnas individer som behöver en utmaning oberoende av vilket kön de tillhör, på samma sätt finns det individer som behöver en lugnare undervisningsmiljö. För att alla individers behov är det bättre om man har en blandad grupp anser majoriteten av lärarna. Detta säger en av de manliga lärarna på gymnasiet:

Andreas: Nej jag... om något så får man en mer dynamisk grupp om det är blandat känner jag.

Fördelarna som lärarna såg med att dela upp klasserna var bra i vissa situationer. En sak som alla nämnde att det kunde vara bra att dela upp klassen var i aktiviteten bad. Flera av lärarna tycker att det blir problematiskt i den aktiviteten. Det största problemet är att eleverna måste visa upp sig lättklädda för sina kamrater vilket i vissa åldrar kan vara väldigt känsligt. Det är framförallt flickor som lärarna tycker har problem med bad i skolan. Den ena kvinnliga läraren på högstadiet säger detta:

Sofie: Ja det är min uppfattning att det är känsligt just för flickor med bad.

Lärarna på högstadiet tänker att fler flickor skulle välja att vara med på bad i skolan om de fick göra den aktiviteten med enbart andra flickor. De har för tillfället en tid på schemat där elever som inte vill vara med på den vanliga idrotten och simma där de kan genomföra aktiviteten vilket har löst problemet. På gymnasiet ser man också problemen med bad i

blandad grupp har de valt att helt enkelt dela på flickor och pojkar under den aktiviteten.

Den en manliga lärare på gymnasiet säger att:

Andreas: Enda gången som vi systematiskt delar på flickor och pojkar är vid simningen och framförallt simningen i årskurs 1. Det här med kropp är en känslig del och samhället i det stora hela är det väldigt känsligt att visa upp sin kropp. Det är känsligt att visa upp sin kropp mot samma kön, ännu mer att visa upp det för det andra könet.

Den andra aspekten som lärarna diskuterar är tryggheten i klassrummet. Flera anser att vissa elever skulle må bättre och känna sig säkrare om de var i en grupp av samma kön. Detta gäller framförallt flickor. Pojkar kan bli väldigt tävlingsinriktade när det gäller idrotten och detta leder till att vissa elever missgynnas. Detta beskriver den manliga högstadieläraren:

Daniel: Fördelarna med att ha, alltså flickgrupper och pojkgrupper är framförallt i idrotten är den fysiska förutsättningen, du plockar bort en tvist eller ett hinder där killarna har en fysisk fördel vilket gör att en del tjejer blir passiva och till viss del skrämde. Så jag skulle säga att det då kan gynna aktiviteterna man gör och att man får en mer likvärdig grupp.

De nackdelarna med att undervisa en blandad grupp är framförallt att tryggheten i klassrummet kan bli påverkad. De som framförallt blir påverkade negativt tycker lärarna är flickorna. Pojkarna kan i undervisningen bli väldigt tävlingsinriktade och aggressiva, speciellt i spel där ett lag kan vinna. Den kvinnliga läraren på idrotten i gymnasiet beskriver det på detta viset när hon diskuterar hur en lektion där hon har ett bollspel kan se ut i en blandad grupp:

Berit: Pojkarna är hela tiden där och knuffar nästan ikull varandra, fast att de är 16-17 år. Flickorna är inte så mot varandra. De springer inte på och knuffar ikull någon för att ta bollen, inte många i alla fall.

En nackdel som flera av lärarna också ser är att nivåskillnaderna i en blandad grupp kan bli väldigt stora, speciellt i vissa typer av sporter. Som lärare måste de anpassa undervisningen så att allas behov kan tillgodoses. Men har man en grupp med väldigt ojämn nivå kan detta vara svårt att göra. Flera av lärarna nämner att pojkar har en fysisk fördel jämfört med flickor. Detta är dock inte hundra procentigt utan det kan finnas undantag. En av de manliga lärarna säger detta:

Kent: Jag tror det har och göra mer med personer att göra, definitivt. Men däremot så tror jag det är väldigt viktig att blanda i den aspekten med hänsynstagande. För att flickor är ofta svagare fysiskt, de är mindre, de tänker på ett lite annorlunda sätt. Det är skillnader mellan könen. Det är bara att konstatera i de stora, generellt är det så. Sen finns ju det undantag naturligtvis också.

Att dela upp eleverna efter kön såg lärarna kunde vara bra i vissa aspekter men det finns flera nackdelar också. Dels har det att göra med att alla individer inte är exakt samma bara beroende på vilket kön de tillhör. Sedan förlorar man andra viktiga aspekter som eleverna kan lärt sig som att interagera med varandra mellan könen och att gruppsammanhållning i en klass kan bli splittrad om man skulle dela upp eleverna.

Daniel: Det är inte bara en könsfråga såklart utan det finns flickor som gillar samma sak som pojkar och pojkar som gillar samma sak som flickor. Sen finns det flickor som inte gillar samma sak som de andra flickorna.

En annan negativ trend som lärarna ser är att i en pojkgrupp kan miljön bli dålig som i sin tur påverkar vissa elever negativt. Har de en blandad grupp balanseras den mellan könen och gruppen kan bli mer harmonisk. Detta säger den en manliga lärare på gymnasiet om en pojkgrupp han har:

Andreas: Det är väldigt stökigt och bökigt samt en tuff kultur. Med mycket glimten i ögat visserligen men vissa reagerar på att det är för mycket. Eleverna tycker att det är för mycket stök och bök.

5.4 Sam- och könsblandad undervisnings påverkan på idrottslärarna

Hur lärarna ser på hur sitt eget lärande påverkas av hur gruppen man undervisar ser ut varierar lite. Det de flesta av lärarna anser är att man anpassar aktiviteterna man kör med en grupp beroende på hur den fungerar. Detta behöver inte vara en könsfråga utan det är mer beroende av de individer som man undervisar. Den kvinnliga läraren på högstadiet tror inte att hon skulle påverkas av om hade samkönad undervisning eller inte:

Sofie: Nej jag tror inte skulle planera annorlunda. Jag skulle tänka de ska göra samma saker och de ska vara på samma sätt. Jag skulle planera på lika eller på samma sätt och ha samma förväntningar på gruppen då. För könet ska inte spela någon roll för vad man gör. Så om jag bortser om hur nivån kan vara i olika grupper så ska ju planeringen vara likadan.

Vidare när det diskuteras om man nivåanpassar undervisning med hänsyn till vilket kön man undervisar tror hon inte att det påverkar henne:

Sofie: Jag tror att anpassar aktiviteter det får man ju lov att göra efter hur gruppen är. Jag tror inte att jag är påverkad av pojkarna utan det är nog mer att med hur gruppen är. Kan jag inte komma så långt som jag har tänkt så vi gå tillbaka och kör mer grunder kanske.

Den manliga läraren på högstadiet anser också att han blir påverkade av hur gruppen ser ut samt hur gruppdynamiken är. Han menar att han inte helt enkelt kan kör samma planering för alla klasser han har utan han måste anpassa undervisningen för varje grupp:

Daniel: Det är ju något jag har i åtanke, jag tittar ut vad vi ska göra och att jag har det ganska fritt i vad vi gör för aktiviteter. Så försöker jag hitta aktiviteter som passar just den gruppen.

Vidare menar han att det är självklarhet att man anpassar lektionerna efter de elever som är i en grupp. Det finns vissa grundnivåer som alla skall klara av men har man olika grupper kan de lära sig olika snabbt. Då skall man kunna ändra upplägget att antingen göra saker långsammare så att alla hänger med eller att man skippar lättare övningar för att sedan göra mer avancerade övningar om gruppen klarar av det:

Daniel: Dels kan man säga grundnivå eller grund, alltså det vi måste gå igenom. Saker som eleverna bör provat och testat. Den andra delen är påbyggnadsdelen där man kan ta in mer i detaljer utifrån intressen i gruppen, såklart påverkar det mig vilka som går i klassen.

Den kvinnliga läraren på gymnasiet medger att hon kan bli påverkad av hur gruppen ser ut. Några gånger under varje termin får eleverna komma med önskemål om aktiviteter de skall göra. När hon tänker efter är det oftast att det blir någon typ av bollspel på dessa tillfällen, något pojkar i majoritet önskar att ha:

Berit: Sen har vi en period där eleverna kan få komma med egna önskemål. Ibland går det ju inte det att få med allas önskemål. Då blir ju det kanske ofta att det mynnar ut i att det blir något bollspel, tyvärr kanske.

Lärarna på gymnasiet har en grundplanering som alla följer, men hon tänker sig att man ändrar upplägget efter om man har homogengrupp och att man fokuserar mer på deras

intressen. Då blir inte undervisningen den exakt samma i till exempel en flickgrupp jämfört med en pojkgrupp:

Berit: När vi har musik och rörelse med en flickklass så kanske vi kör lite mer musik och rörelse och mindre av någonting annat. Men grundplaneringen styr ju hela tiden.

Den yngre manliga läraren på gymnasiet tänker sig att han styr säkert av önskemål som klassen kommer med. Detta kopplar han alltså inte till könet utan att vissa klasser har olika önskemål. Han trycker på att det är val av aktivitet i grund och botten styrs av kunskapskraven som han måste förhålla sig till. Då kan man inte ta hänsyn till alla önskemål utan enbart de som passar in i de aktiviteter de skall hålla på med:

Andreas: Just när det kommer till val av aktivitet är det kunskapskraven som har en bredd av aktiviteter. Där kommer de med önskemål om vad vi ska göra i den bredden av aktiviteter.

Det han tänker sig som påverkar honom är också det faktum att han är man. Han pekar på att pojkar och flickor fostras olika redan från tidig ålder. Detta har också påverkat honom utan att han aktivt tänker på det. Kanske styr detta faktum honom undermedvetet till att hans undervisning blir på ett sätt:

Andras: Det börjar väldigt tidigt hur man fostrar pojkar och flickor så självklart är jag färgad av det. De eleverna jag har är också färgade av det och det sätter ju sin prägel på allt man gör såklart. Man försöker vara medveten om det men det ligger nog där undermedvetet.

Den äldre kvinnliga läraren på högstadiet känner också att hon blir påverkad av hur eleverna är, framförallt pojkarna. Inte genom att det är deras val av aktiviteter då utan att pojkarna blir dominanta när de har aktiviteter där man räknar poäng. Hon försöker att ta bort det tänket att någon skall vinna och enbart räkna poäng om det absolut behövs:

Lisa: Det är inte så bra tror jag. För det blir väldigt tävlingsinriktat och jag försöker få bort det. Det skall inte räknas poäng om det inte behövs.

Hon tror även att hon blir påverkad om gruppen är blandad eller en homogen grupp. I fallet om hon skulle ha enbart en flickgrupp tror hon att man kanske justerar nivån till lite mer enklare jämfört om man skulle ha pojkar:

Lisa: Det tror jag nog kanske att man gör. vissa saker ska de gå igenom också men man kanske gör det på ett annat sätt, lite enklare sätt kanske.

En av de manliga lärarna på gymnasiet tycker att han påverkas av hur gruppen ser ut, framförallt då alla klasser är nya när de kommer till gymnasiet. Alla känner inte alla i en klass och detta faktum gör att han måste arbeta runt det. Han har en taktik där han direkt när de kommer kolla med eleverna när de kommer om de har några vänner i gruppen. Detta kan han sen använda sig av när han sätter upp olika övningar i klassen:

Kent: Jag brukar alltid kolla i början av en kurs, de får skriva om sig själva och de får skriva upp sig och ett par tre kompisar som de tycker riktigt bra om i klassen om de har det. En del känner inte någon när de kommer men är det några som brukar umgås så är det bra för mig som lärare att veta det från början när man placerar ut dem om de skall göra saker tillsammans och så vidare.

Sedan tänker han att upplägget han har säkert är anpassat till gruppen utan att han direkt tänker på det och att det är en undermedveten sak hos honom som lärare:

M52: Ja det tror jag ju definitivt. Alltså att man anpassar innehållet eller upplägget omedvetet utifrån den grupp man har men det behöver inte vara någon nackdel i och för sig.

5.5 Resultat analys

En tydlig röd tråd genom resultatet är att flickornas situation i idrott och hälsa. Den vanligaste aspekten är att flickor allt som oftast är lite mer försiktiga på idrotten om man jämför med pojkar. Det är framförallt de kvinnliga lärarna på högstadiet som kan se detta i klassrummet när de utför en aktivitet. Carli (2004) menar att detta kan förklaras av ett känt fenomen som innebär att pojkar i stor utsträckning skäl en lärares uppmärksamhet oftare än flickor. De som påverkas mest av detta är manliga lärare, vilket skulle förklara just varför det är de kvinnliga lärarna som ser de flickor som är mer försiktiga. Det som också framkom är att lärarna ansåg att vissa elever skulle kunna utvecklas mer om det vart uppdelade i könsuppdelade grupper. I en undersökning utförd av Hill, Harmon & Knowles (2012) tillfrågades 265 lärare hur de ser på undervisning med samkönade grupper jämfört med könsblandade grupper. Resultatet visade att i princip alla lärare ansåg att eleverna skulle lära sig mer och utveckla ett bättre självförtroende. De pekar också på att flickor i stor utsträckning föredrar att vara i könsblandad grupp men att de skulle utvecklas mer om de var

indelade i samkönad grupp. Skolverket (2003) skriver också i sin utvärdering att dubbelt så stor andel av flickor jämfört med pojkar tycker att idrott och hälsa har bidragit till minskat självförtroende och sämre syn på sin egen kropp.

En viktig aspekt som de intervjuade också tar upp är att de olika könen har olika intressen när det kommer till idrott. Pojkar är oftast mer intresserad av bollsporter och aktiviteter där det finns ett tävlingsmoment med. Flickorna är ofta mer intresserad av rörelseövningar och övningar till musik. I den utvärdering som Skolverket(2003) gjorde tyckte större andel av pojkarna att de är med och styr undervisningen jämfört med flickorna. Den viktigaste faktorn som både lärare och elever tycker är att man skall röra på sig i idrotten. Men detta gör att alternativa synsätt på kropp, hälsa och aktiviteter sällan kommer till uttryck i undervisningen. Detta är något som flera av lärarna beskriver med att det är just pojkarnas intressen eller önskemål som kommer till uttryck i undervisningen och inte flickornas. I en undersökning som Larsson, Fagrell & och Redelius (2005) gjorde bland elever i 9 klass angående vilka aktiviteter de tycker är roligast i undervisningen fanns det en viss skillnad mellan pojkar och flickor. Båda könen tyckte att bollspel var framförallt det roligaste, sett i procent men även racketspel tyckte båda könen var bland det roligaste. Sedan skiljer sig könen åt. Flickorna tyckte att dans, aerobics/motionsövningar samt simning är det roligaste. Pojkarna tycker bollekar, slalomskidor och styrketräning är det roliga i undervisningen. Carli (2004) skriver att allt eftersom grupperna i idrotten blivit könsblandade har typiska kvinnliga aktiviteter som dans, musik och rytm gradvis försvunnit mer och mer från idrotten. Istället har man gått till en mer internationell syn på idrott där färdigheter och övningar som kräver styrka är mer framträdande i undervisningen.

En svårighet som två av de manliga lärarna påpekade var att pojkgrupper eller grupper som är pojkdominerade kan bli svåra att hantera. Stämningen och kulturen i en sådan klass kan bli väldigt tävlingsinriktad och missgynna vissa elever. Detta stämmer bra överens med vad de intervjuer som Larsson, Fagrell & och Redelius (2005) med idrottslärare som diskuterar makt och motstånd i gymnastiksalen. Jämfört med flickor som idrottslärarna anser lyssna och ta till sig vad de säger gör pojkarna lite motstånd. Under observationer som de genomfört kan de se att pojkarna ”erbjuds” att göra detta motstånd. Det kan tycka sig se att idrottslärarna låter pojkarna bryta mot det de har sagt på grund av att pojkarna är aktiva. Idrottslärarna verkar ha föreställningen att pojkar är mer kreativa, lekfulla och framförallt intresserade av fysisk aktivitet. De upplever att pojkarna visserligen lyssnar men när det kommer till att genomföra en aktivitet gör de ibland lite som de vill.

I samma undersökning av Larsson, Fagrell & och Redelius (2005) har de observerat vilken taktik som flickorna har för att göra motstånd i gymnastikhallen. Detta handlar om att eleverna aktivt väljer att vara med eller inte undervisningen. De kan välja att vara ombytt och med på lektionen men de är inte fysiskt aktiva. Detta kan bli problematiskt för lärarna för man ser att pojkarna i alla fall är fysiskt aktiva, men kanske inte på rätt sätt. Detta gör att man har överseende med detta då målet med idrotten för många av de intervjuade lärarna just är att få eleverna aktiva på lektionen. Flera av de intervjuade i denna studie beskriver samma problematik, framförallt att flickorna är skygga eller inte aktiva på lektionen. Detta beskriver flera av de intervjuade idrottslärarna i denna studie. Pojkarna kan vara väldigt dominerade i idrottshallen och flickorna är mer försiktiga. Det kan alltså bero på att dessa försiktiga flickor använder just denna teknik att vara med på lektionen men inte riktigt delta i aktiviteten, men ingen av lärarna gör själva denna koppling.

Den kvinnliga idrottsläraren på gymnasiet som arbetat längst av all de intervjuade idrottslärarna beskriver ett problem som hon sett blivit större och större med tiden. Det handlar om deltagandet bland eleverna. Från att hon i början av sin karriär haft klasser där i princip alla elever alltid var med på idrotten har fler och fler elever valt att inte vara med på idrotten. Hon säger att detta började när man gick från samkönad till könsblandade undervisning. I skolverkets utvärdering av grundskolan 2003 visar man att andelen flickor som inte är med eller sällan är med i undervisningen är fyra gånger högre jämfört med pojkar. Men trots detta är det enbart 5-6% av eleverna som uppgav att de inte är med eller sällan är med i undervisningen. I en undersökning gjord av Skolverket 2009 visar det sig att ungefär hälften av de tillfrågade idrottslärarna i undersökning tycker att deltagandet bland elever är 90 % eller högre. Ungefär var 4:e av idrottslärarna anser att deltagandet på deras lektioner ligger ungefär mellan 80-90%. Det är bara 1 av 10 lärare som tycker att deras deltagande på idrottslektioner är under 80 %. Detta skulle kunna tyda på att problemet som denna idrottslärare upplever dels kan vara ett lokalt problem. Möjligtvis var procentsatsen elever som inte var med i undervisningen tidigare mycket mindre än 5-6%. Mellan åren 2003 och 2009 har deltagandet minskat bland eleverna vilket kanske gör en märkbar skillnad för denne idrottslärare.

Det fanns en aktivitet som alla de intervjuade idrottslärarna på ett eller annat vis diskuterade och det var bad i skolan. Flera av lärarna beskriver att problematiken framförallt handlar om att det är känsligt att visa upp sig lättklädd för andra elever och framförallt elever av det andra könet. Några av idrottslärarna säger också att det är extra känsligt för eleverna i

puberteten att visa upp sin kropp för andra elever. Larsson, Fagrell & och Redelius (2005) diskuterar att kanske blir könsrollerna tydliga när man har en undervisningsform där pojkar och flickor är tillsammans. De ställer sig frågan:

Tas det ”sexuella spel” som kan utveckla sig i grupper där flickor och pojkar är tillsammans för något naturligt – och därmed oundvikligt?
(Larsson, Fagrell & och Redelius, 2005)

Många resonemang handlar om att flickorna ska ”skyddas” mot pojkarnas blickar för att de skall kunna kännas trygga i undervisningen. Detta kan leda till att könsrollerna förstärks istället för att man motarbetar dem. Larsson, Fagrell & och Redelius (2005) ställer sig frågan om man arbetar med problematiseringen kring fysisk förmåga, kroppsligt utseende, idrott/fysisk aktivitet samt förställningar kring kön och sexualitet. De argumenterar för att man skall jobba med sådana frågor i undervisningen med eleverna. I en undersökning bland lärare som Hill, Harmon & Knowles (2012) utförde tyckte en stor procentsats av lärarna att det finns en viss säkerhetsfråga när man har en grupp som könsblandad grupp. Bland annat menar de att i en könsblandad grupp kan det i vissa närkontaktsporter finnas risk att viss kontakt mellan könen kan vara känslig.

En annan särskiljande aspekt som man kunde utläsa från de intervjuade var att gymnasielärarna var på samma plan när det gällde planeringen i ämnet. Alla idrottslärare nämner att de har en gemensam planering som man utgår från när man planerar undervisningen. Sedan diskuterar de att man kan göra vissa anpassningar beroende på hur gruppen ser ut. Idrottslärarna på högstadiet hade lite olika syn på hur planeringen kan se ut. Den största gemensamma faktorn bland idrottslärarna är att alla förutom en föredrar den undervisningsform som de har nu, det vill säga könsblandade undervisning. Den enda idrottsläraren som säger sig föredra att grupper som enbart består av ett kön är också den enda idrottsläraren som konsekvent arbetat med samkönad undervisning. Carli (2004) skriver att när man gick från samkönad till könsblandad undervisning blev många kvinnliga idrottslärare lidande. Makten inom idrotten i skolan blev då övervägande bland de manliga lärarna. Detta för de redan innan förändring haft de aktiviteter som man nu skulle göra med de könsblandade grupperna. Den kultur som de kvinnliga lärarna haft i flickgymnastiken var inte nu relevant och blev urfasad. Detta kan förklara hennes synsätt, då alla andra idrottslärare kanske har haft en grupp som är mer eller mindre könshomogen men har haft könsblandade grupper som standard. Hade de också haft samkönad undervisning konsekvent

hade möjligtvis resultatet sett helt annorlunda ut. Men den synen som majoriteten har är att könsblandade grupper är att föredra och att i vissa fall skulle det vara bra att dela upp klasser. Detta överensstämmer med de slutsatser som Hill, Harmon & Knowles (2012) kom fram till. De rekommenderar att man skall dela in klasser i könsblandade grupper för då kan man motverka diskriminering, utanförskap och fördomar beroende på kön. Vidare säger de att man skall kunna dela eleverna i vissa aktiviteter. Framförallt är det närkontaktsport som kan vara ett problem då den fysiska skillnaden mellan individer kan göra att aktiviteten inte blir säker för alla elever. De säger att detta inte skall baseras på vilket kön man tillhör, det skall bestämmas utifrån de färdigheterna individerna i en grupp har. Detta är också något som flera av de intervjuade i denna studie sagt, att de inte vill dela in alla i ett fack beroende på kön. Man skall se till individernas bästa om man skall dela upp en grupp.

6. Diskussion

I detta kapitel kommer diskussioner kring studien att presenteras. Totalt kommer det vara tre delar som är metoddiskussion, resultatdiskussion samt förslag till vidare forskning. I metoddiskussionen kommer styrkor och svagheter kring detta metodval att belysas. Resultatdelen kommer att koppla resultaten i studien till tidigare forskning samt den teoretiska referensramen som valts att arbeta utifrån. Den sista delen kommer att handla om förslag till vidare forskning som kan tillkomma med hjälp av de resultat som denna studie har producerat.

6.1 Metoddiskussion

Den valda metoden i denna studie är intervjuer. Detta gjordes för att det ansågs som, det mesta effektiva sätt för att nå ett önskat resultat. Man skulle kunna tänka sig att utföra en observationsstudie istället för intervjuer för att se hur idrottslärare motverkar traditionella könsmonster i undervisningen. Denna studie är utförd enligt hermeneutikens synsätt vilket innebär att man vill förstå människor och deras olika uppfattningar. Patel & Davidson (1991) säger att den hermeneutiska inspirerande intervjuaren kan komma med egna exempel för att öppna samtalet och skapa tankar hos den intervjuade. Detta är något man inte skulle kunna göra om använda sig av en annan metod att samla in data som till exempel en enkätstudie eller en observationsstudie. Det faktum att hermeneutiken är vad som inspirerat denna studie kunde ingen annan metod vara aktuell. Intervjuer som typ av metod kan förekomma i två olika former, strukturerad samt kvalitativ. Den strukturerade intervjun är uppbyggd kring fasta frågor som alla ställs likadant till de som blir intervjuade. I en kvalitativ intervju har man bestämt frågeområdena men har inga bestämda frågor som alla måste svara på.

Enligt Johansson & Svedner (2001) är det kvalitativa intervjuer som man skall i de flesta fall använda sig av när man skriver ett examensarbete. Tillsammans med kvalitativa observationer är det den primära metoden för att få fram den information som man vanligen är intresserad av i en studie som denna. Denna information kan man sedan använda sig av för att göra det möjligt att förstå lärarnas syn på undervisningen, förhållningssätt, målsättningar och planering. Syftet med den kvalitativa intervju är få de intervjuade lärarna att ge så uttömmande svar som möjligt och då måste de intervjuade få tillfälle att få berätta allt som de har på hjärtat. Med låg standardisering, att frågorna som ställs inte har någon speciell ordning utan anpassas till den intervjuade individen får man olika och nyanserade

svar. Detta var ett bra val i detta fall då idrottslärarna jobbar på två helt olika skoltyper, högstadiet och gymnasiet. Detta faktum gjorde att det var fördelaktigt som intervjuare att kunna anpassa intervjun beroende på individen. Även att det var olika kön på de tillfrågade idrottslärarna gjorde att det var bra att kunna modifiera frågorna beroende på om det var en man eller kvinna som intervjuades.

En problematik man stöter på med detta förhållningssätt att intervjua på ostrukturerat och med låg standardisering på intervjun kan svaren man får av de intervjuade sväva från det tänkte frågeområdet. Detta skedde någon gång i alla genomförde intervjuer. Patel & Davidson (1991) säger att man ska försöka hålla sig till en lämplig sekvens utifrån problemområdets olika delområden. Detta kan hjälpa de intervjuade att hålla sig till de tänkta frågeområdena. Man kan också ha en så kallad omvänd trätt teknik vilket går ut på att de intervjuade under intervjun bildar sig en uppfattning och skapar tankar kring de förutbestämda problemområdet. Patel & Davidson (1991) menar också att den som är intervjuare och den som blir intervjuad tillsammans är medskapare i samtalet. Detta har intervjuaren genomfört så att det belyser det forskningsområde som man är intresserad av. Dessa problem uppstod under intervjuerna, framförallt att den intervjuade svävar från ämnet och diskuterar frågor som de är intresserade av eller som de kopplar till sin verklighet. Hade det funnits mer frågor som var förskrivna och inte lika ostrukturerat hade detta kanske inte varit ett problem. Därför att vissa diskussioner under vissa intervjuer inte var relevanta till det tänkta forskningsområdet blev en del av intervjumaterialet av inget värde för denna studie.

Innan man genomför en studie som denna rekommenderas att man genomförs så kallad pilotstudie eller förintervjuer. Johansson & Svedner (2001) skriver att man har genomfört förintervjuer för att säkerställa att de frågeställningar man har verkligen belyser det man som forskare är intresserad av och att man har en bra intervjuteknik. I denna studie genomfördes inga förintervjuer. Istället utgicks det från den metod som Patel & Davidson (1991) rekommenderar. De skriver att man inför en kvalitativ intervju bör ha förkunskaper inom det tänkte forskningsämnet. Genom att studera tidigare forskning kan man utifrån detta konstruera relevanta frågeställningar. De ser pilotstudier/förintervjuer som ett alternativ till detta tillvägagångssätt. I denna studie gjordes inga pilotstudier, vilket kan ses som en nackdel. Den intervjuguide som konstruerades var därför inte testad när den användes första gången utan frågeställningar framkom genom tidigare forskning inom ämnet. Det skulle visa

sig att de otestade frågeställningarna fungerade bra som riktlinjer under intervjuerna och ledde till att relevant intervjumaterial kunde samlas in.

Trost (1993) skriver att en viktig aspekt när man genomför en intervju är att sträva efter att få svar på *hur* snarare än på frågan varför. Intervjuaren skall söka att förstå den intervjuade och hur dennes känslor och sätt att tänka eller sätt att bete sig. För att uppnå detta skall man göra frågorna väldigt enkla som kan ses som självklara. Det man då som intervjuare kan se är att saker som för denne är enkla inte alltid är det i någon annans ögon. Intervjufrågorna i denna studie blev i vissa fall inte enkla och självklara, flera gånger ställs tillexempel två frågor i samma fråga vilket gör det problematiskt för den intervjuade som kan blanda ihop de båda frågorna och i slutända bara svarar på en av dem. Detta är absolut inte de intervjuades fel utan allt ansvar ligger på intervjuaren att se till att detta inte sker. Hade en pilotstudie genomförts för att träna intervjuaren att genomför en intervju effektivt och korrekt hade detta kanske inte varit ett problem.

En annan aspekt som Trost (1993) tar upp är att man skall ta i beaktning är vart själva intervjun genomförs. Den intervjuade skall känna sig trygg i den miljön som intervjun genomförs. En typiskt dålig miljö är i den intervjuandes hem, för där kan denne lätt hamna i underläge då telefonen kan ringa, barn kommer hem tidigt eller dylikt. Alla platser som man intervjuar på har sina för och nackdelar. Det viktigaste är att den intervjuade känner sig bekväm och är med i valet av plats. Intervjuerna genomfördes i detta fall på idrottslärares arbetsplatser med motivationen att i den miljön är idrottslärares inne i den typ av tänkande som kan göra att de reflektera över de frågeställningar som diskuterades. En negativ aspekt med detta dock är att om idrottslärares är på sin arbetsplats kan man inte garantera att man kan genomföra en intervju helt ostört. Vid två tillfällen under två separata tillfällen fick intervjuerna avbrytas under en kort stund när kollegor sökte idrottslärares. Detta är inte bra för då bryts den intervjuades koncentration och tankar som de hade innan avbrottet kan gå förlorade.

När man genomför intervjuer finns det flera fallgropar man som oerfaren intervjuare måste se upp för. Johansson & Svedner (2001) skriver att en stor fara är att man som intervjuare påverkar svaren hos den intervjuade. Detta sker oftast omedvetet hos den som intervjuar att man uttrycker sina förväntningar och värderingar och detta i sin tur påverkar den intervjuade. För att detta inte skall ske rekommenderas att man som intervjuare bör formulera syftet med undersökning klart och tydligt. Man ska också anstränga sig och se till att de intervjuades

känner förtroende för intervjuaren under intervjun. Då är chansen att man får ärliga och uppriktiga svar mycket större. Trost (1993) säger också att man inte skall ställa frågor och inte påstå saker för den intervjuade. Om man gör detta kan det uppfattas som fakta och håller inte den intervjuade med om det som påstås kan denne helt enkelt hålla med fast den egentligen inte gör det. Därmed kan man få svar som de intervjuade inte egentligen står för. Man ska akta sig för att använda fraser som ”så du menar att...” eller ”Hur skall jag förstå det?”. Detta är något som oerfarna intervjuare lätt gör omedvetet men som kan påverka det slutgiltiga resultatet. I denna studie fanns det vissa tillfällen som inte var helt optimala för den intervjuade. Alla intervjuade blev innan intervjun startade upplyst om vad intervjun skulle handla om för att starta tankeprocessen hos deltagarna. Det vanligast felet som uppstod under intervjuerna är att fraser som ”Så du menar?” eller ”Är det så du menar?” användes vid flera tillfällen. Hade intervjuteknik tränats i förhand innan intervjuerna genomfördes hade detta kanske aldrig skett och svaren hade möjligtvis varit annorlunda från de intervjuade.

6.2 Resultatdiskussion

Nedan kommer diskussioner kring de resultat som framkommit i studien. Resultaten kommer att kopplas till relevant nationell och internationell forskning. I det teoretiska spektra kan det synsätt kring kön och genus som utgått från gjort att studien formats på ett speciellt vis. Det kan på grund av detta gjort att resultatet kan ha påverkats positivt eller negativt beroende på vilken synsätt man som läsare föredrar. De tankar jag som forskare har påverkar mig som individ på ett sätt som sedan färgar de frågeställningar som ställts. Detta i sin tur påverkar resultatets utkomst, på gott och ont. Patel & Davidson (1991) menar också att den hermeneutiske forskaren närmar sig ett problem subjektivt genom sin egen förförståelse:

Förförståelsen, de tankar, intryck och känslor och den kunskap som forskaren har, är en tillgång och inte ett hinder för att tolka och förstå forskningsobjektet. (Patel & Davidson, 1991, s.30)

Det man kan se utifrån resultatet och analysen att tolkningen av genus och kön bland idrottslärarna skiljer sig ganska mycket. Tydligast är den aspekten att man delar manligt och kvinnligt åt, framförallt är det de äldre idrottslärarna som gör detta. Aktiviteter som att dans och rytmik kopplas till flickor och deras intressen och pojkarnas intressen kopplas ihop med bollsporter. Det stämmer bra överens med Hirdmans förklaringsmodell som menar att

manligt och kvinnligt delas upp, i detta fall intressen, beroende på kön. Alla idrottslärare har inte det synsättet. Den andra aspekten som Hirdman talar om att män har under lång tid haft makten över kvinnor och att den normen gör att de får mer makt. Denna aspekt har inte framkommit lika tydligt bland idrottslärarna. Den som diskuterar detta lite är den kvinnliga idrottsläraren på gymnasiet. Hon är den enda som gått från samkönad undervisning till könsblandad undervisning och det var inte bra ansåg hon. Det kan förklaras med det som Carli (2004) säger att när man övergick till könsblandad undervisning var det framförallt de aktiviteter som manliga idrottslärare har haft som blev den nya normen på idrotten. Men i det stora hela är inte det en aspekt som kommer fram i resultatet att det skulle vara en bidragande faktor bland idrottslärarna. Det man kan urskilja dock är bland eleverna kan man se detta fenomen. Flera av idrottslärarna beskriver att det är pojkarna i stor utsträckning som har makten på idrotten och att det är de som styr hur aktiviteten blir. Det skulle alltså visa på detta att det är män eller i detta fall pojkar som är normen på idrotten.

En likhet som man kunde urskilja bland intervjuerna var att fyra av idrottslärarna, två på högstadiet och två gymnasium ansåg att en stor fördel med att ha en könsblandad grupp var att eleverna lära sig att interagera med varandra. Fördelarna var bland annat att samhället ser ut utanför idrottshallen/klassrummet och att eleverna lär sig värdegrundsfrågor som hänsynstagande mot varandra. I en undersökning av Skolverket (2009) ser man hur måluppfyllelsen ser ut om man jämför pojkar och flickor i idrott och hälsa. Man har tillfrågat 233 slumpvis utvalda idrottslärare som fått svara på enkät om frågor kring måluppfyllelse. Här kan man se att lärarna som blivit tillfrågade just anser att utveckla elevernas sociala kompetens, känsla för etik och moral och att ha roligt tillsammans är minst lika viktigt som att uppfylla andra mål som till exempel rörelsekompetens. Detta är en viktig punkt i idrottsundervisning men som idrottslärare skall man vara försiktig så att inte tydliga stereotypiska könsroller förstärks i undervisningen. Då kan arbetet rent utav vara till en nackdel då man enligt läroplanen skall motverka traditionella könsmonster.

Det man kan säga kring de intervjuade lärarnas åsikter i denna studie är att de till största del överensstämmer med den forskning som använts som jämförelse, båda nationell och internationell. Det finns dock vissa skillnader som gör att denna studie är intressant för forskningen kring detta ämne. Ett problem som kan diskutera är hur färsk forskningen är kring detta ämne. Den svenska forskningen som använts i denna studie är från 2009, vilket inte direkt är dagsfärskt. Sedan kan man diskutera att forskningen inte behöver vara helt ny för att vara relevant. Problematiken kring undervisningsformerna i idrott och hälsa torde

vara så djupt rotade så att de inte förändras inom loppet av några få år. Detta ger om något mer validitet varför en studie som denna är intressant, för att se om de mönster man tidigare sett fortfarande är de samma som innan. Det som har tillkommit efter denna utvärdering är en ny kursplan och ett nytt betygssystem. Någon utvärdering kring detta på idrott och hälsa har ännu inte genomförts.

Man kan se ett tydligt mönster bland de kvinnliga idrottslärarna i denna studie. De var mer inställda på flickornas situation jämfört med de intervjuade männen. De tycker förvisso att det är skillnad mellan könen i undervisningen men de diskuterar mer hur man ska som lärare arbeta med dessa skillnader för att få undervisningen att fungera för alla. De kvinnliga idrottslärare som arbetar på högstadiet menar att i vissa klasser och för vissa flickor skulle det vara bra för dem om de hade en egen grupp, skild från andra elever. I en undersökning utförd av Hannon & Ratliffe (2007) där man undersökte hur aktiviteten påverkas om gruppen har könsblandad eller samkönad undervisning fann man att när eleverna hade könsblandade undervisning under en aktivitet var det majoriteten pojkar som hade kontroll över aktiviteten. Till exempel observerades antalet gånger pojkar jämfört med flickor rörde bollen i fotboll. Resultatet blev att pojkarna hade mycket mer bollkontakt jämfört med flickorna när de var i en könsblandad grupp. När de sedan observerad hur aktiviteten blev när man delade upp pojkar och flickor vart aktiviteten helt annorlunda. Flickorna fick per individ mycket mer bollkontakt när de spelade med andra flickor, detta gällde i ett flertal aktiviteter som de observerade. Pojkarna uppvisade ett annat fenomen. När de spelade tillsammans blev bollkontakt per individ mindre än om man jämförde med samma aktivitet i en könsblandad grupp. Detta skulle förklara de manliga lärarnas upplevelse att en ren pojkgrupp är svår att hantera.

Det som Hannon & Ratliffe (2007) kommer fram till är att flickorna har större chanser att utvecklas om de är åtskilda från pojkarna i lagsporter som de observerade. Även lärarinteraktionen med flickorna ökade när flickorna var för sig och pojkarna för sig. De pekar också på att vissa flickor dock skulle ha större möjligheter att utvecklas om de var med pojkar, detta gäller de flickor som är duktiga på idrott eller är idrottsintresserade. Detta stämmer också överens med flera av de intervjuade lärarna i denna studie som påpekar att alla flickor inte kan dras över samma kam och att alla inte skulle må bra av att ha samkönad undervisning. Det är även flera av de kvinnliga idrottslärarna som anser att flickorna skulle bli mer aktiva om de spelade med varandra och återigen visa att på idrotten är det pojkarna

som har större makt än flickorna. Något som såklart är problematiskt för att skapa en likvärdig undervisning för alla individer.

Hur idrottslärarna i denna studie valt att göra för att motverka de traditionella könsmönstren skiljer sig till viss del. I just den omtvistade aktiviteten bad har de på gymnasiet utfört åtgärder för då de tyckte att det var fördelaktigt. Här menar idrottslärarna att det blir en väldigt känslig fråga då de har bad period precis i början av terminen. I och med att man på gymnasiet hamnar i nya klasser som elev jämfört med högstadiet är det också en faktor att ta in i beräkningen. Därför har de testat att dela upp eleverna efter kön i just den aktiviteten med ett gott resultat. Högstadiet har löst det på ett annat sätt. Detta går ut på att eleverna i den utsträckning som det är möjligt har bad tillsammans. Vissa elever vill dock inte bad med andra eller det andra könet och då erbjuds de individerna en separat tid som finns tillgänglig på schemat. På det viset får alla elever chansen att delta i den aktiviteten, vilket förövrigt är ett krav för betyget E på grundskolan (Skolverket, 2011). Intressant nog är inte bad ett moment som behövs för betyget E på gymnasiet (Skolverket, 2011). Ändå lägger de intervjuade idrottslärarna stor tyngd på denna aktivitet. Det är väldigt bra att idrottslärarna på de båda olika skolorna ser problematiken med aktiviteten bad, speciellt på högstadiet där det är ett krav för att få E i betyg. Genom att erbjuda elever ett annat tillfälle att genomföra aktiviteten kan alla visa vad de kan utan att känna sig otrygga eller bekväma. Man kan diskutera att idrottslärarna på gymnasiet inte skall lägga stor tyngd på bad då det inte är ett krav. Aktiviteten bad är dock en viktig del att kunna för eleverna och även en viktig del av att lära sig interagera med varandra.

Den internationella forskningen är delvis ny vilket gör att resultaten från denna studie stämmer i stora delar överens med denna. Det gör att man får en helt annan dimension där man kan jämföra resultaten man fått från Svenska skolor och lärare med internationella skolor och lärare. Den största likheten som framkommit i denna studie är att könsblandad undervisning är att föredra framför att systematiskt dela upp elever efter deras könstillhörighet. Den problematik som är störst är att tillgodose en bra undervisning för alla individer. Det skall inte baseras på vilket kön en individ har, men man kan inte komma från att vissa intressen som individer har kan bero på dess könstillhörighet. Man kan konstatera att arbete med könsmonster i skolan är ett viktigt ämne som borde aktualiseras mer. Direktiv till hur man skall arbeta med könsmonster i skolan hade varit ett bra verktyg för idrottslärare och inte minst nyblivna idrottslärare för att skapa en undervisningsmiljö som gynnar alla skolans individer.

Flera av idrottslärarna anser sig se till individernas bästa och inte till deras kön. Om detta stämmer skall lämnas osagt. Larsson & Meckbach (2007) menar ju att oftast anser sig personer vara jämställda och utan fördomar. Det kan påverka deras åsikt för att de skall svara ”rätt” på frågor kring kön och genus. Ansvar för att detta inte skall vara fallet är som Larsson & Meckbach (2007) säger att man skall försöka fokusera på själva görandet och inte vara fokuserad på manligt och kvinnligt. Man skulle kunna argumentera för att fokus blev för mycket på kön samt genus att det kan ha påverkat resultatets utkomst. Detta skulle i sådana fall påvisa att validiteten av resultatet i denna studie skulle bli lidande. Men det som man kan se är att de resultat som framkommit i studien till väldigt stor del överensstämmer med annan relevant forskning med hög validitet. Detta talar för att denna studie är relevant och uppnår sitt syfte.

6.3 Vidare forskning

Detta ämne är otroligt intressant och mer forskning inom detta ämne skulle inte vara annat än önskvärt. Ett förslag till vidare forskning som knyter samman med denna studie skulle involvera att utföra dels en observationsstudie samt att göra fler intervjuer men denna gång med elever. Utförandet skulle gå till genom att man först lokaliserar två skolor, en högstadieskola samt en gymnasieskola där man har en könsblandad undervisning. Fördelaktigt är om de idrottslärare som finns på skolan är en kvinnlig samt en manlig. Sedan skulle man be idrottslärarna att ha klasserna i parallellundervisning (om det inte redan är fallet). Då skulle man dela upp två klasser så att man får könshomogena grupper som ska genomföra en gemensam aktivitet. Denna aktivitet gör de homogena könsgrupperna åtskilt, förslagsvis på en halv sal. Detta genomförs med totalt 4 klasser som delas upp enligt kön, detta så att idrottslärarna får undervisa dels en pojkgрупп samt en flickgrupp. Under lektionerna skall aktiviteten observeras, till detta behövs ett minimum av två observatörer som kan observera varsin grupp (en observerar pojkggruppen och en flickgrupp). Efter genomförd aktivitet kan man komplimentera med efterföljande intervjuer. Dels borde elevernas tankar och upplevelser studeras efter den samkönade lektionen för att se positiva och negativa aspekter av den typen av undervisningsform för pojkar samt flickor. Man borde även intervjua idrottslärarna och deras uppfattning av hur undervisningen fungerade när man hade en könsuppdelad undervisning. Efter genomförda moment kan man se på skillnad mellan manlig och kvinnligas synsätt, elevers synsätt och om vilken typ av skola spelar någon roll för synen på undervisningen. Detta är ett ganska omfattande arbete som inte lämpar sig som ett examensarbete. Skulle man vilja göra det mindre omfattande skulle man

kunna göra denna vidarestudie i en eller flera etapper, förslagsvis kan man starta med en observationsstudie.

Ett annat område som man skulle kunna forska kring detta ämne är att se hur idrottslärare ser på de nya styrdokumenterna kopplat till genus. Här skulle man kunna se vad idrottslärarna anser tycker att man har för underlag kring undervisningen och hur man skall anpassa undervisning ur ett könsperspektiv. Förslagsvis skulle en enkätundersökning kunna genomföras bland idrottslärare, antingen på högstadiet eller gymnasiet. Det skulle vara en möjlighet att genomföra det bland lärare på de båda olika skolorna för att kunna påvisa skillnader mellan de olika skolformerna. Det som kan vara en utmaning med detta arbete är att det behövas många deltagare för att kunna visa några intressanta resultat, vilket kanske talar för att detta inte är ett bra förslag till ett examensarbete.

Referenslista

Litteratur

- Blom, K. A., Lindroth, J. & Månsson, L. (1995). *Idrottens historia: Från antika arenor till modern massrörelse*. Farsta: SISU Idrottsböcker.
- Carli, B (2004). *The making and Breaking of a Female Culture: The History of Swedish Physical Education 'in a Different Voice'*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis
- Evenshaug, O., Hallen, D. (2001). *Barn- och ungdomspsykologi* (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB
- Imsen, G. (1999). *Lärarens värld: Introduktion till allmän didaktik*. Malmö: Studentlitteratur AB
- Johansson, B., Svedner, P. O. (2001). *Examensarbetet i lärarutbildningen: Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: Kunskapsföretaget i Uppsala AB
- Josefson, H. (2007). *Genus: Hur påverkar det dig?* Stockholm: Natur och kultur
- Larsson, Håkan. Fagrell, Birgitta & Redelius, Karin(2005). *Kön- Idrott- Skola*. Stockholm: Lärarhögskolan i Stockholm, GIH. www.idrottsforum.org (ISSN1652- 7224)
- Larsson, Håkan. Meckbach, Jane (2007). *Idrottsdidaktiska utmaningar* (2uppl.). Stockholm: Liber AB
- Malmström, B. (2010). *Könsroller kan förstärkas i skolan*. Svenska Dagbladet. 17 maj
- Patel, R., Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning* (3 uppl.). Lund: Studentlitteratur
- Skolverket (1992). *Den nationella utvärderingen av grundskolan*. Stockholm: Skolverket.
- Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare* (2 uppl.). Malmö: Liber AB
- Trost, J. (1997). *Kvalitativa intervjuer* (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur
- Utbildningsdepartementet (2011). *Kursplaner för Grundskolan, Förskoleklassen och Fritidshemmet, Lgr11*. Stockholm: Utbildningsdepartementet
- Utbildningsdepartementet (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola, Lgy11*. Stockholm: Utbildningsdepartementet
- Utbildningsdepartementet (1994). *Kursplaner för grundskolan, Lpo94*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

Elektroniska källor

- Hannon, James. C. Ratliffe, Thomas. (2007). *Opportunities to Participate and Teacher Interactions in Coed versus Single-Gender Physical Education Settings*. Url:
<http://search.ebscohost.com.bibproxy.kau.se:2048/login.aspx?direct=true&db=sph&AN=24808523&site=ehost-live> Hämtad 2013-10-10
- Hill, Grant M. Harmon, James C. Knowles, Curt. (2012). *Physical Education Teachers' and University Teacher Educators' Perceptions Regarding Coeducational vs. Single Gender Physical Education*. Url:
<http://search.ebscohost.com.bibproxy.kau.se:2048/login.aspx?direct=true&db=sph&AN=90037798&site=ehost-live> Hämtad 2014-10-11
- Nordstedts svenska lexikon. (2014). *Samma*. Url:
<http://www.wordfinderonline.se.bibproxy.kau.se:2048/extern/?user=wfonline@kau.se>
Hämtad 2014-01-27
- Nordstedts svenska lexikon.(2014). *Blandad*. Url:
<http://www.wordfinderonline.se.bibproxy.kau.se:2048/extern/?user=wfonline@kau.se>
Hämtad 2014-01-27
- Larsson, Håkan. Fagrell, Birgitta & Redelius, Karin(2005). *Kön- Idrott- Skola*. Url:
http://idrottsforum.org/articles/larsson/larsson_fagrell_redelius/larsson_fagrell_redelius051214.html Hämtad 2013-10-14
- Skolverket (2004). *Den nationella utvärderingen av grundskolan 2003*. Url:
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1385> Hämtad 2013-10-7
- Skolverket (2009). *Jämställda villkor i idrott och hälsa: Med fokus på flickors och pojkars målluppfyllelse*. Url:
http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.120601!/Menu/article/attachment/SKOJ-rapport.pdf Hämtad 2014-1-5
- Skolverket (2010). *På pojkarnas planhalva?*. Stockholm: Skolverket. Url:
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2479> Hämtad 2014-01-29

Bilaga 1

Intervjuguide

Personen

- Personlig bakgrund, kön, ålder?
- Arbetserfarenhet?

Undervisningsformen

- Anser du att ditt sätt att arbeta påverkas av hur gruppen ser ut?
- Vilken typ av undervisningsformerna samkönad samt könsblandad undervisning använder du dig utav?
- Ser du någon fördel med denna undervisningsform?
- Ser du någon nackdel med denna undervisningsform?
- Vad anser du om de båda olika undervisningsformerna?
- Finns det några tillfällen när du anser att en av undervisningsformerna är fördelaktig att använda sig utav?
- Tror du att hur du arbetar i undervisningen påverkas av om man använder en viss typ av undervisningsform?